

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

Претплата се прима у свим поштоматским администрацијама „Глас Црногорца“ на Цетиње, а може је наручити и Вељу Рамадановићу, К. П. агенту у Ботор.
Донесен се плаћа Уредништву. Редовно се не плаћају.
За огласе плаћа се: за сваки ријеч или за број од пет цифара по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре.

Дворске и дипломатске вијести

— Овогодишњи Никољдан, имендан Њ. Кр. В. Господара, прослављен је на најсвечанији начин. Пријестоница је уочи Никољдана била окићена заставама, а улице кроз које је пролазила војна музика свирајући веселе маршеве, биле су препуне грађана и многобројних народних депутација, које су дошле и из најудаљенијих крајева Црне Горе, да, предвођене својим посланицима, поднесу лично Њ. Кр. В. Господару своја најоданија честитања. На сами дан свечаности била је у манастирској цркви служба божја са благодарењем, на коме је чинодијествовао Високопреосвештени Господин Митрополит Митрофан са мјесним свештенством, а присуствовали су: Њихова Кр. Височанства Књаз Нашљедник, Књагиња Милица и Књагиња Јелена Карађорђевић, Њихова Височанства Књагиња Наталија, Књагиња Ксенија, Књагиња Вјера и Књаз Петар, чланови дипломатског кора, наши министри, предсједништво Народне Скупштине са посланицима, државни великодостојници, чиновници и многобројни народ из мјеста и са стране. При изласку из цркве пуцали су са „Табље“ топови, а војска је уз свирање војне музике одавала прописане почести. Иза тога је слиједило честитање по утврђеном церемонијалу.

У подне био је објед у великој дворани Министарства Војног, који је дао Њ. Кр. В. Господар у част народних посланика. На обједу је био и царско-руски војни аташе г. пуковник Потапов. Њ. Кр. В. Господар наздравио је том приликом Свом милом народу и Њ. В. руском Цару Николи II., која је здравица примљена одушевљеним клицањем. Иза тога су Њ. Кр. В. Господару подигли здравице г. пуковник Потапов, па предсједник Народне Скупштине г. Лабуд Гојнић и народни посланик г. Живко Драговић, које су здравице такође праћене бурним и дуготрајним клицањем.

У вече био је у Двору сјајан бал у присуству свију чланова Узвишене Књажевске породице, на који су били позвани: чланови дипломатског кора с госпођама, наши министри и великодостојници војног и грађанског реда с породицама и предсједништво Народне Скупштине. Њ. Кр. В. Господар провео је у кругу Својих гости до 3 сата по поноћи, када се је тек игранка завршила и гости се у најпријатнијем расположењу разишли.

— Истог дана, у 11 сати прије подне одржато је поводом имендан Његовог Величанства Руског Цара Николе II. свечано благодарење у Дворској капели, коме су присуствовали: Њихова Краљ. Височанства Књаз Господар, Престолонашљедник Књаз Данило, Књагиња Милица, Књагиња Јелена Карађорђевић, Њ. Њ. В. В. Књаз Мирко, Књагиња Наталија, Књагиња Ксенија, Књагиња Вјера и Књаз Петар, царско-руски министар госп. Максимов с госпођом, секретар

руског посланства г. Штајн с госпођом, војни аташе г. пуковник Потапов с госпођом, српски отпавник послова г. Јовановић с госпођом, бугарски отпавник послова г. Др. Колушев с госпођом, начелница Института г-ђица Софија П. Мертваго, наши министри, великодостојници и чиновници с народом. Послије благодарења примао је честитања у руском посланству г. министар Максимов. На честитање су били дошли: Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник с Њ. В. Књазом Петром, а затијем и Њ. В. Књаз Мирко са ордонанс-официром г. кап. Томановићем. У име Књажевске Владе честитали су г. министру Максимову предсједник Министарског Савјета г. Др. Л. Томановић и начелник министарства иностраних дјела г. С. Рамадановић. Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник подигао је чашу за здравље Њ. И. В. Цара Николе, а г. министар Максимов наздравио је Њ. Кр. В. Књазу Господару и Владајућем Дому. Обје ове здравице праћене су бурним клицањем. На честитању су били и чланови дипломатског кора, наши министри, предсједништво Народне Скупштине с посланицима, многобројни чиновници и грађани. За вријеме пријема свирала је пред руским посланством војна музика.

— Њ. Кр. В. Господар благоизволио је на Никољдан одликовати орд. француског министра г. грофа Серсе-а и њемачког министра г. Пилгрим-Балтаца I. степеном Данилова ордена.

— Г. конте Аривабене, први секретар орд. италијанског посланства, приспио је на Цетиње.

— Њ. Преузвишеност Решид-бег, отомански амбасадор у Риму, стигао је синоћ на Цетиње из Цариграда као изванредни посланик Њ. В. Султана, ради пограничних питања и посљедњих догађаја на граници.

ЗАПИСНИК VIII. РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ држане 26. новембра 1907. год.

Предсједнао предсједник
Лабуд Гојнић
секретар
Крсто Поповић.

Почетак у 9½ сати прије подна.
За министарским столом г. г. министри: Др. Томановић, Војводић, Вукотић и Пламенац.

Предсједник отвара VIII. редовну сједницу.

Секретар Поповић чита записник VI. редовне сједнице, који је Скупштина без примједба примила.

Секретар Татар чита молбу г-на муфтије црногорског за осуство које му се одобрава.

Прелази се на дневни ред.

Предсједник позива извјештача, да приступи читању одборског извјештаја за претрес пројекта закона о суђењу анархистичких злочина.

Извјештач поп Илија Капичић чита одборски извјештај.

Предсједник оглашава, да је свршено читање и да се приступа претресу у начелу.

Саво Вукотић вели, да је с почетка био за редовни суд, тим прије, што ни Влада није нашла за потребно да у своје вријеме због афере с бомбама у земљи огласи ванредно стање и образује пријеки суд, али каже да је са више разлога дошпије допустио те и пристаје

да ову ствар суди нарочити суд и то онајвише с тога, што ће у том нарочитом суду бити виши број судија — а тиме и правда заступљенија. Противан је да се нарочити суд образује од других лица, осим чланова Великог Суда и предсједника Обласних судова, и то онајвише с тога, што су ово људи, којима је суђење професија, а он хоће да у том суду буду једино судије по занату, јер поред осталог таквом се суду неће моћи приговарати ни са које стране, да је судио другојаче не правда захтјева. Износи разлоге, због којих се треба и на ово обазрети тврдећи, да страни свијет с интересовањем прати ово питање и третира га већином антипатично према Црној Гори.

Извјештач заступа одборове назоре у извјештају, напомињући, да одбор, када је проучавао овај законски пројект, није мислио шта ће о томе Европа рећи, него је гледао да се преко народних изабраника манифестује народно интересовање за оне, који су покушали да сруше његове вјековне тековине.

Министар Вукотић напомиње, да је Влада имала потпуно право, да објави ванредно стање у земљи, али она то није учинила с тога, што се Скупштина имала на скоро окупити, па да се с овом посавјетује. Износи мотиве, који су руководили Владу, да у састав овог суда уђу: чланови Државног Савјета, чланови Великог Суда, предсједници Обласних Судова и два виша официра. Противан је, да у састав овог суда уђу и 5 лица из народа, а такође противи се, и ако је у владином пројекту, да у њ уђу и два виша официра, поглавито с тога, што је уопште противан, да се лица за овај суд постављају указима.

Даље напомиње, да ће се суд строго држати закона а суђење ће бити јавно те ће правда бити несумњиво заступљена.

А да не би свјетско јавно миљење о овом суду и његову дјеловању разио резоновало, као што је то био случај и досада, мисли, да би требало позвати стране новинарство, да преко својих дописника присуствује расправама судским.

Јанко Спасојевић је за то, да ову аферу расправе и ријеше редовни судови а никако не нарочити, мотивишући то своје становиште, те је у начелу противан устројству нарочитог суда; али ако ће такав суд да се створи, онда га треба образовати на начин, предвиђен у пројекту, али да отпадне два виша официра, као и 5 лица из народа а која би Скупштина именovala, јер посљедње је, вели, противно Уставу.

Павле Вукотић налази потребу, да се ванредни суд створи, онајвиши са разлога, што, кад би ово дјело судија редовних судова, ствар бу се одговорачила код обласног суда као првостепене судске инстанције а затим и евентуално и код Великог Суда, као друге и највише судске инстанце у земљи, а то би вели дало повода вјеровању, да дјела не постоје већ да су бомбе замишљене.

Даље приговара г. Вукотићу и противан је искључењу Државног Савјета, јер овај је, вели, такође судско тијело у административним пословима. Сматра, да би противно било Уставу, ако би у састав тога суда ушло и 5 лица из народа, иначе слагао би се са тиме.

Ђорђе Милановић је за то, да ову ствар суди нарочити суд, састављен од по једног лица из свију група, а то и с тога, што би се тиме манифестовало народно интересовање, а правда би се, увјерен је, подједнако заступила, било да то суди редовни или нарочити суд.

Ристо Бошковић не слаже се са г. Спасојевићем, који је за редовни суд, јер ово, вели, није обични злочин, него злочин, који би, да је извршен, уништио све оно, зашто су Црногорци живјели и живе. Напомиње, да ово треба и с тога прије учинити, што ће и правда бити загарантована, будући да ће у суду бити стручна лица и виши број ових, с тога ће гласати за пројекат закона.

Живко Драговић слаже се са г. министром Вукотићем и вели, да је влада имала право, да поводом овог догађаја створи у земљи ванредно стање али је похвале достојно, што није то учинила, него је сачекала Скупштину да се с њом

посавјетује. Налази умјесним мотиве, који су руководили Владу, да у састав нарочитог суда уведе и два виша официра, као и мотиве који су руководили одбор, да у састав тога суда уведе и 5 лица из народа, али како би то изгледало више као нека порота, то је мишљења, да уђу у тај суд само чланови Државног Савјета, чланови Великог Суда и предсједници обласних судова.

Мирко Мијушковић кад већ због оскудине у стручно спремијим људима тај процес не могу судити редовни судови, мишљења је да у састав овог суда уђу само предсједник и чланови Великог Суда и предсједници обласних судова или њихови замијеници јер ће се тијем накнадити напријед споменути недостатак. Никако није за то да у њ уђу и чланови Државног Савјета, с тога што је Државни Савјет у данашњим приликама обиљежан као политичко тијело, а што је доказано посљедњим приликама и напошљетку што у њему може бити има чланова, за које се може рећи да су заинтересовани по овом послу. Исто тако противан је, да уђу у састав суда и два виша официра, као и људи из народа. Остаје при том гледишту да у овај нарочити суд уђу људи којима је суђење искључива професија.

Ђорђе Милановић одлучно је противан онима, који кажу, да је ствар о суђењу злочинаца искључиво посао судова а не и Скупштине, која је, по његовом мишљењу, најкомпетентнија, да прими учешће у суђењу злочинаца.

Живко Драговић примједбава г. Мирку Мијушковићу и вели, да, ако је неки члан Државног Савјета заинтересован, то није и не може бити разлог за то, да се цијела једна корпорација искључи од суђења, а заинтересовани може се сам из сваког суда искључити.

Мирко Мијушковић објашњава се са г. Ж. Драговићем и каже, да је он за искључење Државног Савјета навео разлог његово политичко обиљежје поред других околности.

Мило Дожић држи, да је потребно створити нарочити суд за ово и слична дјела, од чланова редовних судова, као стручног и независног елемента. Истиче добре мисли владиног пројекта, а нарочито ту, што се нишло на то, да у овом суду буде што више судија — гласача, како би правда била што боље заступљена, па је противан искључењу Државног Савјета. Примједбава, да ће судови наши за неко вријеме бити затворени те неће моћи радити ушљед овога.

У осталом држи, да могу изостати два виша официра и људи из народа.

Предсједник даје 10 минута одмора.

Послије одмора.

Предсједник наставља прекинуту сједницу.

Марко Требјешанин мишљења је, да не би требало искључити државне савјетнике, а противан је, да у састав улазе официри и људи из народа.

Предсједник оглашава, да је довршен претрес у начелу и ставља законски пројекат на гласање у начелу а који Скупштина прима.

Предсједник објављује, да се приступа претресу пројекта у појединостима и позива извјештача да приступи читању. Извјештач чита нагис закона.

Живко Драговић износи начела анархизма и налази, да је ријеч „*анархистички злочин*“ сувишна и неумјесна, јер израз тај појам, па предлаже, да та ријеч, као таква, отпадне, — што Скупштина прима.

Извјештач чита чл. 1. пројекта.

Живко Драговић је за то, да се ријечи у овом члану „*за суђење анархистичког предузећа*“ замијени ријечима „*поводом анархистичког предузећа*“, а ово вели, с тога, што је ово сталан закон, и суд а не само за овај случај; тако исто, да се при крају овога члана додају ријечи: „*за суђење овога и сличних злочина*“, која би тад у потоњем члану имала изостати — што Скупштина прима, а у осталом усваја се чл. 1. по пројекту.

Извјештач чита чл. 2. пројекта.

Вуко Кривокапић противан је, да у састав овог суда улазе војни чиновници, као и људи из народа, те у том смислу предлаже своју редакцију.

Саво Вулетић као год и у начелној дебасти исто тако и у појединачној код овог члана стално је за то, да само и једино у састав суда уђу људи од заната — судије редовних судова, а никако и они, који нијесу судије и опширно разлаже зашто треба да се његов приједлог усвоји.

Живко Драговић приговара, да су они говорници, који су за искључење Државног Савјета, наводили као разлог за то и тај, што његови чланови нијесу познаваоци закона, — што не стоји, јер ниједан закон не може бити издан, а што неће проћи кроз државни савјет. Противан је искључењу овога, а за искључење је официра и људи из народа, те предлаже своју редакцију.

Мило Дожић примјеђава, да у пројекту није предвиђен минимум судија, који могу пуноважно рјешавати у нарочитом суду, а што би, по његовом мишљењу, требало одредити, јер ово је свуда усвојено, те предлаже, да тај минимум буде 8 судија.

Министар Вукотић слаже се са примједбом г. Дожића, али напомиње, да је искључена могућност, да неће бити увијек потпуни број судија — гласача, јер су у чл. 3. т. а. и б. пројекта одсутнима предвиђени замјеници.

Мило Дожић остаје стално при томе, да је неопходно потребно одредити тај минимум судија — гласача, јер може, вели, наступити случај бољести, а може бити и законских искључења по сродничким везама и другом.

Ђуро Дрецуни вели, да му се допао одборски извјештај, али како се већина изразила за искључење официра и људи из народа, те се слаже се приједлогом г. Вука Кривокапића.

Јанко Спасојевић одобрава састав суда по пројекту, али с тим, да се искључе официри.

Што се, пак, тиче минимума судија, налази, да ће у сваком случају бити присутно свагда најмање 8 чланова, па да би требало тај број утврдити као минимум.

Ристо Поповић противи се искључењу Државног Савјета, а питање односно минимума судија у овом суду сматра важним и вели, да је влада имала у виду то, да сви чланови — колико их има у Државном Савјету, Великом Суду и у обласним судовима у својству председника — морају учествовати у суђењу, а такав је и дух закона давства. Даље вели, да тај минимум није потребно овдје уводити, у толико више, што дух и смисао самога пројекта искључује овај из захтјева, да суди онолико судија Великог Суда, Државног Савјета и председника обласних судова, колико их постоји.

У осталом слаже се са редакцијом г. Вука Кривокапића.

Д-р Томановић налази умјесном примједбу г. Дожића и истиче евегтуалне незгоде, па је мишљења, да се тај минимум може одредити, а да му би мјеста било у чл. 3. пројекта.

Мило Дожић предлаже своју редакцију за измјену у чл. 2. пројекта. Мирко Мијушковић улази у објашњења са г. г. Р. Поповићем и Ж. Драговићем и напомиње, да је тенденција његовог ранијег говора била та, да ову аферу рјешавају људи, којима је то професија, а то су судије редовних судова, то остаје стално при томе, да само они и нико други, уђу у састав овог суда.

Ристо Поповић објашњава се са г. М. Мијушковићем и говори о разлици у улогама Државног Савјета и судова.

Председник ставља на гласање чл. 2. пројекта, који је примљен са редакцијом В. Кривокапића.

Сједница је закључена у 1/4 сата послје подна, а друга заказана за 27. о. м. у 9 сати прије подне са продужењем дневног реда.

Председник
Лабуд Гојнић
Секретар
Крсто Поповић

ЗАПИСНИК IX. РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ држане 27. новембра 1907. год.

Председавао председник
Лабуд Гојнић,
секретар
Мил. Татар.

Почетак у 9 сати прије подне. Од стране Књ. Владе присутни г. г. министри: Др. Томановић, Војводић, Вукотић и Пламенац.

Председник отвара IX редовну сједницу.

Секретар Татар чита записник VII. редовне сједнице, који је Скупштина без примједбе примила.

Секретар Поповић чита у изводу молбе и жалбе, и то: Шпира Томановића, професора гимназије на Цетињу; Николе М. Радуловића и друга, стражара истражног затвора подгоричког; и Илије С. Пејовића, из Подгориче.

Председник извјештава Скупштину, да је у смислу чл. 133. пословника дао одсуство г. г. М. Драговићу и бригадиру В. Лазовићу због хитна посла.

Прелази се на дневни ред.

Председник позива извјештоца одбора за проучавање законског пројекта о суђењу анархистичких злочина, да настави читање извјештаја.

Извјестилац поп Илија Капичић чита чл. 3. пројекта, по којему су узели учешћа г. г. Министар-председник Др. Томановић и Живко Драговић, послје чега је овај члан примљен по пројекту.

Извјестилац чита чл. 4. и 5. пројекта, које Скупштина прима.

Извјестилац чита чл. 6. пројекта, који је примљен у смислу допуне г. Ж. Драговића.

Извјестилац чита чл. 7. пројекта.

М. Дожић налази, да би требало иза ријечи „...и његове су пресуде извршене“ додати: *а осуђени може молити за милост Књаза Господара*, јер по чл. 13. Устава Књаз Господар има право помиловања.

Ђорђе Милановић слаже се са редакцијом г. Дожића.

Др. Томановић напомиње, да су и пресуде Великог Суда извршене, па ипак је Књазу Господару остало право помиловања, али да би се избјегло овако криво тумачење слаже се са допуном г. Дожића.

Мило Дожић враћа се на неке наводе свога ранијег говора, у потврду којих цитира неке прописе закона о кривичној надлежности судова и извршењу њихових пресуда, па је за то, да се допуни овај чланак у смислу његовог ранијег приједлога.

Ристо Поповић примјеђава, како законски чланци при нејасној стилизацији могу имати еластично тумачење, па да би се то и овдје избјегло предлаже своју редакцију односно друкчије стилизације овог члана.

Министар Д. Вукотић не налази никакву потребу, да се чл. 7. пројекта мијења ма у чему, јер право помиловања одређено је Уставом, а при судском поступку примјењиваће се досадашњи закони.

Мило Дожић улази у објашњење са предговорницима, и вели, да је умјесно и потребно а не излишно, да сечл. 7. стилизира у смислу његове редакције.

Министар Д. Вукотић наглашава, да је Уставом предвиђено право помиловања и да га није потребно и овдје уносити.

Председник ставља на гласање чл. 7. који је примљен по редакцији г. Риста Поповића.

Извјестилац чита чл. 8., по којему су узели учешћа г. г. Мирко Мијушковић, Живко Драговић и Мило Дожић, послје чега је примљен у смислу редакције г. Живка Драговића.

Председник ставља на коначно гласање пројекат закона о суђењу анархистичких злочина, који Скупштина прима. Сједница је закључена у 11 сати прије подна, а идућа ће се заказати.

Председник
Лабуд Гојнић
Секретар
Милутин Татар

ЗАПИСНИК X РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ држане 5. децембра 1907. год.

Председавао председник
Лабуд Гојнић
Секретар
Крсто Поповић

Почетак у 2 сата послје подне. Од стране Књ. Владе присутан г. министар Вукотић.

Председник отвара X редовну сједницу.

Секретар Поповић чита записник VIII редовне сједнице, по којему тражи исправку г. М. Мијушковић, а у осталом је записник без примједба усвојен.

Секретар Татар чита записник IX редовне сједнице, који Скупштина прима.

Секретар Поповић чита у изводу молбе и жалбе, и то: Јована Николића, професора у пензији из Цетиња; Илије Бошковића, свештеника из Брчели; Ђорђе Поповић, учитељице у Подгорици; Ђане П. Ђоковић, из Никшића; Савете Д. Живановић, из Подгориче; Петра Г. Перовића, из истог мјеста; Сава П. Прље и друга, из Цетиња; Муја Л. Воиновића, официра из Пиве; Риста Р. Чалије, из Мартинића; Тома Геле, из Никшића; Стевана Штиљановића, из Вира; Љубомира Булатовића, учитеља из Мркољевића; Вишка Пашквала, из Цетиња; Божа Ш. Мартиновића из истог мјеста; Радо-сава И. Мијушковића, из Повије; Јакше М. Радевића, из Рогама; Тодора Ш. Вујисића, из Колашина; Миленка Мрдаковића, из Цетиња; Рака Н. Јовановића, из Кујаве; Ђура М. Никчевића, из Глухог Дола; Филипа Павићевића, учитељског приправника, из Пакраца; и Иване Н. Рајнатовић, из Цетиња.

Секретар Татар чита честитку, упућену Народној Скупштини; а затим чита посланичке приједлоге, и то: Пера Јовановића и Крста Шарановића, односно потребе у градин колског пута Данилов град—Прекорница; и Марка Требјешанина, односно установе телеграфске станице на Буану.

Председник саопштава Скупштини, да је Њ. Кр. В. Књаз Господар благоизволио санкционисати изгласани закон о устројству суда за суђење анархистичких злочина, које је саопштење Скупштина пропратила са узвицима: Живио!

Секретар Татар чита питања народних посланика, и то: Сава Вулетића, Крста Поповића и Јова Поповића на г. Министра унутрашњих дјела, односно слабе процјене духана од стране монополске управе у Подгорици; Милисаву Николића на г. Министра финансија и грађевина, односно пројектованих путева: Никшић—Шавник и Никшић—Грахово; и Милисаву Николића на г. Министра просвјете, односно радног времена у народним школама.

Прелази се на прву тачку дневног реда — на претрес законског приједлога о трговинском уговору између Црне Горе и Њемачке.

Извјестилац Сава Драговић чита законски пројекат уговора, а затим одборски извјештај.

Ристо Поповић истиче значај и важност овога уговора по Црну Гору и њене интересе, па је за исти и топло га препоручује.

Председник ставља на гласање пројекат уговора, који Скупштина аklamацијом усваја онако, како га је влада предложила.

Председник даје 15 минута одмора.

Послије одмора.

Председник извјештава Скупштину, да су одсједи у смислу члана 27. пословника изабрали чланове одбора за проучавање посланичких приједлога, и то: г. г. Јова Поповића, Марка Требјешанина, Драга Радовића, Крста Томовића, Кадрију Карађузовића и Малина Радовића.

Прелази се на другу тачку дневног реда — на претрес извјештаја за молбе и жалбе.

Извјестилац Гавро Протић чита одборски извјештај за прву категорију молба и жалба, по којима је одбор, а на основу чл. 100. алинеја 5. у вези с тачком 1. пословника, ријешао, да се упуте министрима на надлежни поступак и ријешење, — који извјештај Скупштина прима.

Извјестилац Гавро Протић чита извјештај друге категорије молба и жалба, по којима одбор а у смислу чл. 100 тач. 3. пословника предлаже да се преко њих пријеђе на дневни ред, — што Скупштина прима.

Извјестилац Гавро Протић чита извјештај треће категорије молба и жалба, које је одбор изнио пред Скупштину на претрес и ријешење, и то: чита 1 тачку тог извјештаја односно молбе Шпира Ф. Томановића професора гимназије на Цетињу, по којој је одбор предложио, да му се у године службе за пенсију уважи вријеме, проведено у гимназијама на страни као и вријеме, које је провео у цетинској гимназији као контрактуални наставник, — што Скупштина прима; Чита тачку 2. извјештаја односно молбе Михаила Буквића, управитеља и професора подгоричке гимназије, по којој је одбор дао своје мишљење, да се молиону уважи у године службе за пенсију вријеме које је провео у цетинској гимназији као контрактуални наставник, — који приједлог Скупштина усваја.

Даље чита тачку 3. извјештаја, односно жалбе Ника В. Милошевића из Улицја који извјештај Скупштина прима; и најпослије чита тачку 4. извјештаја, односно молбе Марка Драговића, наставника подгоричке гимназије, којом тражи, да му се вријеме, проведено у разним државним службама, уважи у године за периодске повишице као наставнику.

Саво Вулетић примјеђава, да Скупштина аklamацијом прима одборске извјештаје по овој групи молба и жалба, а то, вели, није цијелисходно него би требало предходно саслушати лично надлежног министра по дотичној молби или жалби у смислу прописа чл. 102. пословника, па тек онда да се одлука донесе. Напомиње, да би требало најприје прочитати у начелу одборски извјештај, па кад се овај, као такав, прими онда да се у појединостима претреса.

Извјестилац Протић вели, да је г. министар просвјете, као надлежан, да своје извјешће по Драговићевој молби, па ово чита.

Саво Вулетић каже, да се из министровог извјештаја види, да се Драговић одбија од тражења, али се не наводи зашто, те би требало да то министар разјасни, јер без тога Скупштина није надлежна по њој рјешавати.

Нико Татар слаже се са ранијим општим примједбама Вулетића и објашњава, како је Драговић дошао за наставника

са службе, у којој је имао данашњу плату, те је за то, да се ова молба не рјешава до министровог саслушања.

Председник одговарајући на примједбе предговорника излаже, по којима тачкама одборског извјештаја нема посебног претреса.

Даље вели, да би министар, строго тумачећи закон, имао бити присутан кад се рјешавају молбе и жалбе, али кад је министар дао писмено извјешће, мисли, да није потребно и њихово лично саслушање, кад се он изјасни, да нема што више додати, или баш сама Скупштина нађе, да је присуство министрово потребно.

Саво Вулетић напомиње, да се Скупштина има придржавати закона о пословном реду и на њему основане праксе.

Неможе се никако сложити с тим, да један чиновник, који је 30 година служио, добије плату, као да је почетник у служби, те је стално зато, да је потребно, да се министар лично саслуша и разјасни мотиве за онакву одлуку Министарског Савјета.

Мирко Мијушковић вели, да је на сваки начин потребно да надлежни министар присуствује претресу молба и жалба, те је за то да се о овим молбама и жалбама не доноси никаква одлука док год се лично не саслуша надлежни министар, јер то је потребно, а то и закон наређује.

Министар Д. Вукотић вели, да у Закону о средњим школама и њиховим наставницима није предвиђен конкретан случај, а министарски савјет није нашао разложитим то, да се Драговићу уважи раније службовање у године за периодске повишице зато, што се наставницима дају периодске повишице искључиво с тога, што они више троше умну и физичку снагу од других чиновника.

Ристо Поповић вели, да пословник није прецизан у овом питању, јер овај не каже да Скупштина мора лично министра саслушати већ каже *саслуша ће га*, а саслушање може бити усмено и писмено.

Даље указује на праксу, која је владала у оваквим питањима код прошлогодишње скупштине, те налази за потребно, да се чл. 102 протумачи тако, да се надлежни министар мора у оваквим питањима лично саслушавати, што значи да мора бити присутан претресу.

Павле Вуисић слаже се са г. г. Вулетићем и Мијушковићем и вели, да је пракса, какву ови предлажу, законита, а свака друга била би незаконита, а незаконита пракса не вриједи.

Послије овога скупштина је зачључила, да се сачека министар и његово лично саслушање.

Сједница је закључена у 4^{1/2} сата послје подне, а друга заказана за 7. овог мјесеца у 9 сати прије подне са продужењем дневног реда.

Секретар
Крсто Поповић
Председник
Лабуд Гојнић

Јапан и Савезне Државе

Вијести о сукобу па и рату, који би се могао изродити између Јапана и сјеверо-америчких Савезних Држава, упорно се подржавају. Повод би им били тобож догађаји, који су се љетос десили у Калифорнији са јапанском дјецом којој су Американци закратили полазак тамошњих школа, као и мржња на јапанске досељенике, који све у већем броју Калифорнију стално настављају. У ствари пак прави повод немиру и узбуђењу код Американаца јест политичка експанзивност, на којој Јапан неуморно ради, како би данас сјутра само он завладао водама у Тихом Океану.

Кад су Савезне Државе заузеле острвље Филиппине, мишљаху и настојаху, не би ли на који начин васпитали онамошње становништво за слободу. Настојање за које би у сваком случају требало бар једно стољеће, чини се, као да је сада застало и остало безуспјешно. Култура иде мучно напријед, и онамо постоји једна доста јака странка, која тражи право ношења оружја; што више, у Њу-Јорку демонстрирају филипински ђаци јавно за Јапанаце, показујући уз то највећу мржњу према Американцима. Познато је, да је америкаанско господство одузело Филипинцима трговину са Шпанијом, а није ју накнадило трговином коју су Филипинци хтјели да воде са Савезним Државама. У једну руку, дакле, Филипинци нијесу ни најмање задовољни са својим стањем и приликама, а у

другу је опет и у Савезним Државама охладни ентузијазам за нову владавину. Највећи дио становништва и штампе уморило је већ филипинско питање, а у неким се листовима могло да чита, како америкашки народ искрено жали и пријекоре чини због бившег рата са Шпанијом. Један уважени политичар, нико други до Рузвелтов зет, изјавио је једном приликом, да Филипини неће још дуго бити под Савезним Државама. Слично се изјаснио у новије вријеме и Тафт, американски министар рата. Ну, догодило се што драго, Американци морају да се постарају за то, да оно острвље, ако се већ и измакне из њиховијех руку, не доспије бар у руке Јапанаца. Кад би једном Филипини постали независни, могли би да буду опасни само за себе, док би у рукама једне велесиле, као што је Јапан, били опасни и за друге; у рукама Јапанаца значили би они потпуну надмоћ јапанског царства на Далеком Истоку. Све су то огромни проблеми, који јако узнемирују американске државнике, и пред којима се готово у ништа губи питање Калифорније, које није толико етничке, колико економске природе.

Кад би већ и дошло до рата на Тихом Океану, Савезне Државе биле би за тај рат за сада слабо спремне. Оне немају никакве поморске базе, ни довољног броја ратнијех бродова, јер не би могли заштитити ни цијелу атланску обалу. У њиховом је, дакле, интересу, да изравнају сваки сукоб на Тихом Океану бар дотле, док не доврше радње са панамским прокопом.

Што се пак тиче Јапанаца, они би били у случају потребе много спремнији од својијех противника, али и њима не достаје најглавније: новац. Јапан је водио рат с Русијом, служећи се највише иностраним златом. Наде су им се у богату ратну оштету са стране Русије изјаловиле, а искључена је и сама помисао, да би им савезница Енглеска била вољна да позајми новац на штету Савезних Држава. Јапанске су финансије јако уздрмане. Штета, коју је прије неколико недјеља претрпјела берза у Токију, и за наше би прилике била нечувена. Она је криза проузроковала губитак од више од милијарде и четврт круна у јапанској папирнатој вриједности. Повјерење странаца у јапанска предузећа пропало је. Јапански зајам за жељезницу у Манџурији доживио је савршен неуспјех.

Све то мора да упливише јако на загријане јапанске духове и на њихово ратно одушевљење; али, како је карактер Јапанаца веома осјетљив и лако се да раздражити, а уз то је пун поноса и гордости, то већ и сами ови етички разлози морају озбиљно да забрине сваког пријатеља свјетског мира.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Српски умотвори у талијанском језику. Код нас познати талијански књижевни часопис „Nuova Rassegna“ у којој се често налази по које зрно бисера из српске књижевности, доноси у својој 7-8 свесци у пријеводу освједочене пријатељске српског народа г-ђице Умберте Грифини, четрнаест српских народних pjesама о косовској боју уз увод врле преводитељке, који је колико кратак, толико топао, да јој можемо и морамо бити искрено благодарни на изливима осјећаја за наш народ. Преведећи тај бисер у српској народној појезији, г-ђица Грифини је дала потребно градиво за разумијевање Војновићеве „Смрти мајке Југовића“, о коме обећава донијети нарочиту критичку студију.

100.000 руб. за свесловенски слет. Питањем о сазиву свесловенског слета живо се занимају неки просвјетни кругови у Русији. Одески пак професор Борзенко, који је зачетник те идеје, даровао је, како јавља „Новоје Времја“, 100.000 рубаља за приређивање свесловенских слетова у Русији. У исто вријеме обратио се је он на посланика у бечком парламенту Маркова, да исти састави у споразуму са словенским друговима правилник, како би се тај фонд имао употребљавати. У одбор за ту акцију су већ приступили предсједник клуба чешких радикала Ј. Клофач и далматински посланик Др. А. Тресич—Павичић.

Распис за награду. Српска краљевска академија наука у Биограду расписала је награду из задужбине Николе Ј. Мариновића, коју може добити: одличан поетски спис с моралном и патриотском тенденцијом, који је написан чистим српским језиком и одликује се љепотом слога и садржаја. Величина награде је 480 динара у злату, а њоме ће се наградити један спис. Наградити се могу како рукописи, тако и штампани списи, који нијесу старији од двије године т. ј. који нијесу штампани прије 1906. године. Списе за награду ваља поднијети академији најдаље до 1. маја 1908. године. Писци могу своја имена напријед објавити или оставити у тајности до коначне одлуке. Награђени списи су својина писаца, али се морају штампати онакви, какви су академији поднијети. На свима штампаним примјерцима мора се ставити, да су награђени из задужбине Николе Ј. Мариновића; ако се награди штампано дјело, писац ће бити дужан да то учини накнадно.

Књижевни оглас. Ушла је у штампу и разаслаће се претплатницима, чим буде готова, моја ИСТОРИЈА СРПСКО-БУГАРСКОГ РАТА 1885., издање Коларчеве задужбине.

У овом спису биће не само историјска грађа, која је под општим насловом „Сливница“ штампана прије двадесет година у часопису „Отаџбина“, него и још толико нове грађе, која је међутим објављена нешто са српске а поглавито са бугарске стране, махом од официра који су сами у том рату командовали. Осим тога при преради „Сливнице“ у ову историју, употребљена су и сва документа, која су објављена о дипломатским преговорима прије, за вријеме и послје свршеног рата. Ова грађа знатно је допуњена дневником г. Вукашина Ј. Петровића, министра финансија у кабинету пок. Гарашина, који је одлучио тај рат. У томе дневнику, који нам је г. Вукашин Петровић са највећом готовошћу ставио на расположење за ову историју, налази се врло драгоцен грађа за рад тадашње српске владе уочи рата, за вријеме његова трајања и послје прекинуте ратне акције до мира.

Распоред цијелог дјела је овај:

I. Организација и формација српске, бугарске и источно-румелијске Војске. Њихово бројно стање. II. Узроци рату. Прилози за дипломатску историју рата. III. Мобилизација српске активне војске. IV. Мобилизација и концентрација бугарске и источно-румелијске војске на турским границама. V. Концентрација срп. активне војске. VI. На српско-бугарској граници. VII. Дипломатски преговори до објављеног рата. VIII. Први дан српско-бугарског рата. Заузеће Цариброда. IX. Други дан рата. Борба за Драгомански тјеснац. Битка на Вранци. Борба на Рују за Трн. X. Трећи дан рата. Пред Сливницом. XI. Први дан Сливничке битке. XII. Други дан Сливничке битке. XIII. Трећи дан Сливничке битке. XIV. Од Сливнице назад до границе. XV. На ново на српско-бугарској граници. XVI. Повлачење српске војске са границе. XVII. Први дан Пиротске битке. XVIII. Други дан Пиротске битке. XIX. Пиротска битка по бугарским изворима. XX. Тимочка војска под Видином. XXI. Критика цијелог рата. Политичке и стратешке погрешке. XXII. Сабирање и сума. Тактичке погрешке. XXIII. Од прекинуте ратне акције до закључења мира.

Цијело дјело изнијеће око 75 до 80 штампаних табака велике ошине и за то ће изаћи броширано у двије књиге, свака по 40 штампаних табака, од којих ће се прва разаслати у почетку јануара а друга у марту 1908.

Благодарећи помоћи Коларчеве задужбине, ово велико дјело од преко 1200 страна може се дати претплатницима за релативно јевтину цијену од 12 динара. Да би се олакшала набавка овога дјела и оним претплатницима, којима је лакше претплатити се у два маха, примаће се и претплата од 6 динара за сваку књигу на по се.

У Биограду, 14. нов. 1907.

Др. Владан Ђорђевић
Македонска улица бр. 27.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ

Из Народне Скупштине. У сједницама од ове недјеље Народна је Скупштина саслушала извјештај свог одбора за проучавање трговинског уговора између Црне Горе и Њемачке и усвојила уговор једногласно с акламацијом. Затијем је приступила претресу извјештаја одбора за молбе и жалбе упућене Народној Скупштини, који се претрес још продужава.

Балканска Изложба у Лондону. Као што је познато, Балканска Изложба у Лондону затворена је 6. окт. о. г., али само за ширу публику. За оцјењивачки суд и друге, који су се за изложене предмете бди куповања интересовали, била је изложба отворена и послје 20. октобра. Тек се тада могло приступити сређивању, паковању и експедирању изложених предмета, који су сви из Црногорског одјељења, у колико нијесу на изложби продати, овамо већ и стигли и брзо ће се сопственицима повратити.

У лондонској трговачкој комори под предсједништвом Сер Алберта Ролита, оцјењивачки суд Балканске Изложбе у Лондону имао је своју сједницу тек 15. новембра. На тој сједници, која је била врло добро посјећена, билу су и предсједник Сер Томас Брук-Хичин, секретар г. Таун, чланови оцјењивачког суда Сер Ропер Паркингтон, г. Стенлеј Мечин, г. Вуд, г. Алфред Ист, г. Блетспајел Стемп, г. Хоптон, г. Холиве, комесари изложбе: за Црну Гору мис Дарм, за Србију г. Марко Т. Лекс, за Бугарску г. Гинев и многе друге личности.

На тој сједници саопштено је, који су излагачи добили награде, и умољени су поједини чланови оцјењивачког суда, који су прегледали и оцијенили изложене предмете, да најдаље до краја децембра о. г. саопште предсједништву своја критична опажања на изложби, и да изнесу не само добре особине изложених предмета, већ и све друго што би потребно било, да се предузме ради повољнијих трговачких веза између Енглеске и држава које су у изложби имале учешћа.

Послје тога изјављена је захвалност на помоћи, предсретљивости и у опште раду комесара изложбе и њихових помоћника. Исто тако изјављена је захвалност и предсједнику, потпредсједнику и секретару оцјењивачког суда.

Стручни оцјењивачи дали су веома повољно мишљење о нашој изложби, те су према томе и досудили сразмјерно доста велик број награда нашим изложеним предметима. Списак лица и ствари на изложби одликованих, донијећемо у наредном броју.

Нашој браћи преко Океана. — Под овим насловом доноси „Српска Независност“ што излази у Окланду (Сјеверна Америка) вијест, која гласи:

Срби!

„У овим часовима, кад у Савезним Државама бијесни ужасна финансиска криза, кад банке падају, индустрија опада, а фабрике се на све стране затварају, остављајући гладне и пенахрањене раднике на милост и немилост судбини и злом удесу своме, у овом часу ми се ево обраћамо Вама и молимо Вас: *останите на огњиштима својим!*

Срби браћо наша!

Ми Вас преклињемо и заклињемо свим оним, што нам је свима најсветије, да, ако већ морате мучити се и гладовати, гладујте и мучите се тамо, гдје је земља ваша, чија је свака стопа откупљена морем драгоцјене крви небројених жртава!

Срби! Останите на огњиштима својим!

А други српски лист „Лесковац“, који излази у Њу-Јорку, доноси о тешким приликама у Америци овај чланак:

„Финансиска криза, о којој смо у своје вријеме писали, није се завршила тако олако, као што се очекивало. Паника је, до душе прошла, навала на банке у великој је опала. Али је финансиска криза која је у суштини уздрмала само ужи круг америчког финансиског свијета, повукла за собом једно веће зло — економску кризу, чије се пошљедице већ опајају у најширим друштвеним слојевима.

Добри познаваоци економских појава, како ови овдје у Америци, тако и они у Европи, предсказују Америци гора времена но што су била икада за ранијих криза. Извјештаји из Пенсилваније, Монтане, Ајдахо, Вашингтона и скоро свих држава Савеза то потврђују. На све стране настаје застој у раду. У рудницима, негдје сасвијем, негдје дјелимично обустављају радове; велике фабрике, које су давале посла хиљадама радника, отпуштају их или им смањују наднице. Од наших радника широм цијеле Америке стижу нам извјештаји о обустави радова и падању надница.

Међутим, док се они што имају мало уштеђеног новца, крећу натраг кући, а они који су се без ичега затекли са страхом очекују црне дане — дотле из доминине стиже све више дошљака.

Ми се, као о чуду, питамо: шта ће бити са овим невољницима? Да ли они и слуте, да их у „обетованој земљи“ очекује само биједа и невоља, гора од оне, из које су отишли?

Ако икада, а оно је у овим данима дужност свију нас, упозоравати наше људе на мизерне изгледе у Америци и одвраћати их од исељавања“.

Ми смо и раније, за вријеме највећег полета у Америци и прије но што се могло и мислити о кризи, били тврдог убјеђења, да наш човјек у сваком случају губи доласком у Америку. Он губи, на првом мјесту, са опште човјечанског гледишта, јер је приморан продавати своју снагу људима, који у њему гледају само једну нужну макину и поступају с њим горе него с икаквим створом. Године аргатовања у Америци, то су за нашег радника године моралног и физичког страдања. Оно што је из Америке вратило се живо и читаво, то је сигурно морално сломљено.

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 5. децембра. Колективном нотом, коју је у име шест посланика Зиновјев предао Порти, тражи се да се мандати генералног инспектора, цивилних агената и финансиских делегата у Македонији продуже до рока, до којег важи и повећање царинских дажбина, то јест до 12 јула 1914 године. Док се је ова нота предавала, упутила је била и порта Зиновјеву као најстаријему од посланика, споменицу, у којој каже, како се она сад кад истичу мандати чиновницима који раде на реформама у Македонији, обвезује да ће цивилне агените и финансиске делегате примити у своју службу са свим стеченим правима и плаћати их као што плаћа и иностране жандармериске официре, желећи тиме да пружи нове доказе своје добре воље и да очува своја права. Овај предлог портин изазвао је опште чуђење, али наравно, он се примити не може.

Биоград, 6. децембра. У Скупштини продужује се претрес о интерпелацији односно убиства Милана и Максима Новаковића. Националац Вељковић изнио је у говору историју династије Обреновића, која је прећераним изјавама лојалности постајала све непопуларнијом и најпослије изгинула, па говорник изјављује жељу, да и данашње аналогне манифестације, као подизање споменика Карађорђевићу, предлог о апанажи престолонашљеднику, не доведу до исте судбине и ову династију.

Питсбург, 7. децембра. У једном руднику, у којем је радило око 500 радника, настала је велика експлозија. Мисли се, да су усмрћени сви радници, од којих је било, како се говори, око 300 Маџара.

Петроград, 7. децембра. Министар Философов умро је напрасно у позоришту.

Беч, 8. децембра. Делегације су отворене. Влада је поднијела заједнички буџет и црвену књигу о реформној акцији у Македонији. Сјутра ће делегације бити примљене од Тесара.

Будимпешта, 8. децем. Ушљед сукоба у јучерашњој сједници парламента министар предсједник Векерле изазвао је Полоњија на двобој.

ОБЈАВА

ДРЖАВНИ КАЛЕНДАР Књажевине Црне Горе за 1908. годину изаћи ће до 20. децембра ове 1907. год., што се свима државним надлештвима ставља на знање и управљање.

Број 908. Из кацеларије Књ. Министарства Финансија и Грађевина, 16. новембра 1907. год. на Цетињу.

Позив на Претплату

Првог јануара 1908 године исти-че претплата многим нашим г.г. претплатницима, — зато се позивају исти — ако желе и даље на-ш лист примати — да изволе на ври-јеме обновити претплату, — како не би било прекидања у пошиљци листа.

Претплату на „Глас Црногорца“ прима: за Црну Гору, Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину и све друге земље — само Администрација „Гл. Црногорца“ на Цетињу. — Кома је наручије може претплату слати госп. Вељку Рамадановићу, Књ. Цр. агенту у Котор (Cattaro — Dalmatien).

„Глас Црногорца“ стаје: за Црну Гору на годину круна 8; — на пола године круна 4. — За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину: на годину круна 12, — на пола године круна 6. — За све друге земље: на годину 20. франака у злату, — на пола године 10. франака у злату.

„Глас Црногорца“ неће се ни-коме слати — ко унапријед не пошаље претплату.

Претплата на „Глас Црногорца“ прима се само у годишњим и по-лугодишњим роковима. —

Цетиње, 7. децембра 1907.

„Администрација Гласа Црногорца“

Званични огласи

ОБЈАВА

На основу ријешења Књ. Мини-старства Правде актом од 16. но-вембра т.г. број 3830, Управа Цен-трал. Казн. Завода јавља, да ће на дан 20. децембра о. г. обавити јавну лицитацију за закуп издава-ња хране осуђеницима Централ. Казн. Завода и то за једну годи-ну, т.ј. од 1. јануара до закључно 31. децембра 1908. године, на осно-ву чега се позивају сви они, који би вољни били закуп учињати да на речени дан тачно у 8 сати пред-стану у канцеларију Управе, гдје ће се лицитација обавити. Прије тога ко би желио упознати се про-писом хране, уговором и другим обавезама сваког дана за вријеме часова канцеларијских може их до-бити у Управину канцеларију.

Закупник хране дужан је дати 100 наполеона кауције, било у го-товом новцу било у сигурном јем-ству или залози.

Број 350. Из Канцеларије Управе Центр. Казн. Завода. Подгорица, 22. новембра 1907. г. 2,3.

ОБЈАВА

Овим се позивају сви они Тур-ски подајници, који дугују на своје земље у Зети државну дацију од 1884. до 1903. г. закључно, да до 1. јануара 1908 год. неизоставно предстану подписаној власти са исплатом, а у случају да је који дацију наплатио, да поднесе за то званичну исправу.

Послије означеног рока застане ли који дужник са исплатом, или не поднесе односно исправе да је дуг наплатио, наплата ће се извр-шити, према одлуци Књ. Министар-ства Финансија и Грађевина од 1. новембра 1907. год. број 6270, ег-зекутивним путем на непокретно-сти истих, а према одредбама по-стојећих правила о добрима муха-церимским. —

Умољавају се надлежне власти до-тичних дужника, да им ову објаву предоче.

Број 1851—872—1907. Голубовци, 9. новембра 1907 г.

Племенски капетан

4,4

Н. Вулетић.

ПОЗИВ

Овим се позива власник неког украде-ног коња — који је ухваћен на подго-риском пазару дана 28. августа ове го-дине, — да се са потребним објашњењем пријави потписатом суду најдаље до 1. јануара 1908. године. У противном с ко-њем ће се поступити, у смислу наређе-ња 85. чл. Општег Имовинског Законика.

Број 962.—V.—1907.—185. Подгорица, 30. новембра 1907.

Књ. Обласни Суд:

за вршиоца дужности

1,2 председника Суда, Ј. Дрљевић.

Службени огласи

ОГЛАС — Ријешењем овог суда, од 19. новембра о. г. износи се на јавну про-дају доље описана непокретност овдшњег Далипа И. Биљала који је процијењена круна 2200, продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају се одређују три рока: први 4. јануара, други 4. фебруара, а трећи 4. јуна, 1908. год. у 1. сата послје подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише ци-јене.

Сваки је лицитат дужан положити јем-ство од 10% процијењене вриједности непокретности.

Позивају се сви они који имају на не-покретност какво реално право, као и сви они који имају прече право купње да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Један буљук маслина у ком има 134. коријења, а налази се у зватом мјесту „Баш Буљук“ исти граници од истока маслинама Смаил Пашиним, од сјевера маслинама Адема Укоја, од запада масли-нама Цуфа Браим Ади Османа, а од југа маслинама Мемета Муке.

Улцињ, 23. новембра 1907. год.

Општински Суд Вар. Улциња.

Р. 193, Бр. 511, 1,1

ОГЛАС. — Износи се на јавну продају следеће непокретности Пера Маркова Мароша из Раићевића.

Земља звана под каменицу у Бостур, Ловћен, рало 1 оранице, којој граници: од истока и сјевера комуница општинска, југа земља Мата Машана, и запада зем-ља Станка Шевалевића, процијењена круна 480.

Комад земље у Попов-До и међе изнад дола исто у Бостур рало 1 $\frac{2}{4}$ оранице, граници: од истока земљом и удутом Мар-ка Бећира, југа и сјевера комуницом оп-штинском, и запада земљом Јова Бећира и становима Бостурскијема, процијењено круна 750.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда на Његуше.

За продају одређују се три рока: први 2. јануара, други 2. фебруара и трећи 2. јуна 1908. год. у 3. сата после подне.

На првом року непокретности се неће продати испод процијењене вриједности, а на другом року хоће али не испод $\frac{2}{3}$ процијење вриједности, а на трећем року непокретности ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокрет-ностима имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду пријед прве продаје.

Број 715—270—1907.

Његуши, 27. новембра 1907. год.

Капетански Суд

Р. 200, Бр. 513, 1,1 кап. Ђуро Врбица

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретно-сти Воина Ф. Кривчевића из Колашина, извршиће се дана 21. фебруара 1908. год. Види оглас у 43. броју „Гласа Црно-горца“.

К броју 424—IV—1907—171.

Колашин, 22. новембра 1907. год.

Општински Суд

Председник

Р. 41, Бр. 512, 1,1 кап. Мијат Реџић

Приватни огласи

ОБЈАВА

У магазину потписате управе, налазе се двије бале, — раздријешене — метала, знак L. A. G. број 1 и 2. тежине килограма 111. упућене од царинарнице Плавничке, на име г. Дуља Рамовића, овдашњег.

Пошто исти није могао поднијети ра-чун, као ни друге потребне документе, са којима би доказао, да је поменута роба његова својина. — То се са овим

позива власник речене робе, да у року од 15 дана, пријави се за исту, са чи-стим документима, иначе ће се роба про-дати на јавни инканат, а са новцем по-ступити по наређењима царинског закона.

Број 432.

Колашин, 13. новембра 1907. год.

Управа Царинарнице

За Управника

В. С. Минић

Р. 105, Бр. 514, 2,2

ЛИЦИТАЦИЈА

Управа Општине вароши Цетиња да-ваће на јавним лицитацијама под закуп за 1908. годину:

12. децембра 1907. г. увозине и мјерачине.

15. " " " кланичне таксе;

18. " " " искључиво право про-

даје монополисаних артикала с правом на општинску бараку; и

20. децембра 1907. г. освјетљење вароши.

Лицитација ће се држати у канцелари-ји Општинске управе од 8—12 сати прије подне и од 2—5 сати послје подне.

Они, који би жељели лицитирати, могу се обратити потписатој Управи и прије дана лицитације као и на сами дан, гдје ће добити потребна детаљнија обавјеш-тења.

Број 1363.—13—1907.—558.

Цетиње, 3. децембра 1907. год.

Управа Општине вар. Цетиња.

Р. 108, бр. 522, 1,2.

ОГЛАС

Потписати тражим за хотела добру ку-жину, која је прије била у хотелу али доброј фамилији, тако и једног вриједног камалијера који је такође радио у хоте-лу око трпезе и кафана; плате приличне услови повољни; — да се одма обрате с понудом и свим способностима подпи-сатом.

Никшић, 28./11 1907.

Р. 50, бр. 517, 1,3

Никола Барзут.

100.000 КОМАДА	
ЗА БАЛКАНСКУ ИЗЛОЖБУ У ЛОНДОНУ	НАЈНОВИЈЕ И НАЈЛЕПШЕ
ДОПИСНЕ КАРТЕ СА СЛИКАМА	
КОЈИХ ИМА У ВЕЛИКОМ ИЗБОРУ	МОГУ СЕ ДОБИТИ САМО У
КЊИЖАРА П. М. КАПУЉЕРОВИЋА	
НА ЦЕТИЊУ	
Препродавцима у унутрашњости дајемо највећи попуст р. 38 бр. 420. 6,10.	

Штампана, разријешена, шпакле? Хоћете ли да те готово безвредне продукте претворите у злато? Онда фабрикујте, по моме методу и патенту, од цемента и песка:

КАМЕНЕ ЗА ЗИДАЊЕ

ЦРЕП ЗА КРОВ

ПЛОЧЕ

Потребне комплетне справе продајем врло јефтино. Само ручни рад. Нису потребне никакве машине.

Сви обавештаји и проспекти бесплатно.

БОТНИКО ВЕРМЕР, фабрика специјалних машина, Halle a. S. Kirchstr. 19.

Заступник за Србију и Бугарску је г. Паја Николић, у Земуну.

(17—26)

Број 168.

П. п.

КУПУЈЕМ сваковрсне добро сачуване црногорске поштанске биље-ге уз најповољније цијене.

Питање писмено,

Zlatko Sertić

р. 17, бр. 427. 5,6 Villa Sertić Sarajevo.

КУПУЈЕМ сваковрсне поштанске марке; цијене повољне.

J. Neupauer

Р. 11, бр. 346, 12,20 B. Šikloš—(Hongrie).

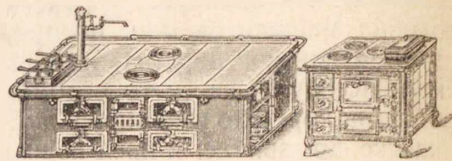
ОГЛАС. Потписати као преставник нај-већег енглеског поморског па-рабродског друштва „Cunard Linie“, јав-љам заинтересованом путничком свијету, да сам ступио у везу са реченим друш-твом, и да вршим експедицију путника за Сјеверну Америку.

Параброди овога друштва, снабдивени су: безжичном телеграфијом, штампари-јама, апотекама, лекарима, електричним освјетљењем и свим осталим удобности-ма. Путовање са овим друштвом траје само једанајест дана, пет дана железни-цом и шест дана морем, до Њу-Јорка. Осим овога друштвени параброди полазе из Трста за Њу-Јорк, сваких 15 дана. — Ова је линија много јефтинија, а путо-вање траје само једнајест дана.

Сваки путник по жељи, може засебно себи живот и уложени новац осигурати. Реченом друштву услед живог саобра-ћаја и свих удобности, којих путник на парабродима ужива, неможе ниједно па-рабродско друштво конкурирати.

За путне карте, обрати се Трипу Ива-новићу, агенту лондоовог поморског па-рабродског друштва у Котору.

Р. 134, Бр. 381, 7,8

Механичко-гвожђарска Радионица

ПЕТРА ДРЕЦУНА — ЦЕТИЊЕ,

набавља, израђује и поправља све врсте шпорета и пећи; — продаје и поправља шивачке машине и машине од кропље-ња лоза; — израђује громобране и све гвожђарске послове.

П. п. Бр. 486. 3,5

КУНАРД ДРУШТВО

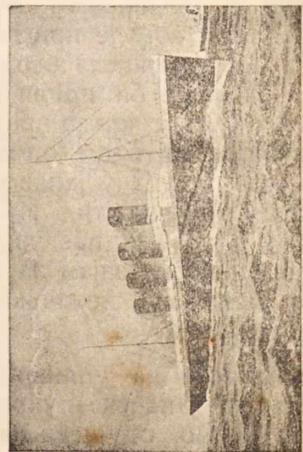
посједује највеће, најбрже и најпро-странје параброде за превоз путника за Америку.

„ЛУЗИТАНИА“

пароброд, при свом задњем поласку за Њев-Јорк стигао је преко Океана за само 4 дана, 19 ура и 52 минута као што су све новине са највећом похва-лом донијеле ту вијест. Дакле с тим је установљено да једини параброди ово-га друштва могу да превале пут преко Океана за мање од пет дана.

За путне карте и даље информације ртеобавити се: Трипу Ивановичу,

агенту Аустријског Лорда у Котору.

п. п.

Број 447 5,10.

НАЈНОВИЈА ЛИНИЈА

„ТРСТ—ЊЕВ-ОРЛЕАНС“

Аустријско поморско парабродско дру-штво, ставља на знање заинтересованом путничком свијету, да је 15. августа тек. године, поред линија: „Трст—Њу-Јорк“, „Трст—Буенос-Заирес“, отворило и тре-ћу најновију линију „Трст—Њев-Орле-анс“...

Линија „Трст—Њев-Орлеанс“, није скуп-ља од линије Трст—Њу-Јорк, дочим пут-ници који полазе за Калифорнију, Аризо-ну, Неваду, Вашингтон, Мексико и остале сјеверније предјеле уштеде велике суме но-ваца преко „Њев-Орлеанса“, и не излажу сс излишном путовању преко „Њу-Јорка“.

Експедицију путника на свим именов-ним линијама, друштво врши сваких осам дана са парабродима најмодерније кон-струкције саграђеним и ове године пуш-теним у саобраћају.

Сваки путник може себи живот и уло-жени новац осигурати.

За путне карте, обратите се генерал-ној агенцији Аустријског поморског дру-штва (Austro-Americana) у Котору.

р. 123, бр. 411, 5,8